



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
24 червня 2020 року,
Протокол № 10

Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І. Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

24 червня 2020 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни
«ДОКТРИНА СОЦІАЛЬНОГО ПРАВА»
для підготовки на третьому освітньому рівні
здобувачів наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		– 3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
	1.2.	Лекції (теми і плани)	4
	1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття (- теми і плани занять; - питання, задачі, завдання або кейси для поточного контролю; - методичні рекомендації для підготовки до занять)	– 5
	1.4.	Самостійна робота здобувачів вищої освіти (- теми, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; - методичні рекомендації до їх виконання; - питання для самоперевірки)	– 12
	1.5.	Індивідуальні завдання (- форми, тематика завдань; - методичні рекомендації до їх виконання)	– 14
	1.6.	Підсумковий контроль (-питання для підсумкового контролю; - зразок екзаменаційного білета)	– 15
2.	Схема нарахування балів		– 17
3.	Рекомендовані джерела		– 18
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		– 31

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Наукові концепції про організаційно-правові форми соціального забезпечення	20	2	-	-	-	18	20	2	-	-	-	18
2.	Принципи доктрині соціального права	20	2	-	-	-	18	20	2	-	-	-	18
3	Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання пенсійного забезпечення	20	2	2	-	-	16	20	2	2	-	-	16
4	Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання надання страхових державних допомог в системі соціального забезпечення	20	2	2	-	-	16	20	2	2	-	-	16

5	Теоретичні та практичні проблеми надання соціальних послуг системі соціального забезпечення	20	2	2	-	-	16	20	2	2	-	-	16
6	Теоретичні та практичні проблеми надання пільг в системі соціального забезпечення	20	2	2	-	-	16	20	2	2	-	-	16
Всього годин		120	12	8	-	-	100	120	12	8	-	-	100

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Наукові концепції про організаційно-правові форми соціального забезпечення	2
1.1.	Поняття та види організаційно-правових форм соціального забезпечення.	
1.2.	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	
1.3.	Недержавне соціальне забезпечення.	
1.4.	Асигнування за рахунок державного бюджету як організаційно-правова форма соціального забезпечення.	
2.	Принципи в доктрині соціального права	2
2.1.	Поняття та значення принципів соціального права.	
2.2.	Наукова класифікація принципів соціального права.	
2.3.	Загальна характеристика основних принципів соціального права.	
3.	Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання пенсійного забезпечення	2
3.1.	Загальна характеристика системи пенсійного забезпечення в Україні.	
3.2.	Україні.	
3.3.	Поняття і види пенсій у солідарній пенсійній системі.	
3.4.	Поняття та правові ознаки спеціальних пенсій, що передбачені законодавством України.	
3.5.	Порядок звернення за призначенням (перерахунком) пенсії. Строки призначення пенсії. Виплата пенсії.	
3.6.	Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення.	

	Проблеми правового регулювання недержавного пенсійного забезпечення в Україні.	
4.	Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання надання страхових та державних допомог в системі соціального забезпечення	2
4.1.	Поняття, види та класифікація страхових допомог.	
4.2.	Проблеми надання страхових допомог.	
4.3.	Порядок виплати страхових допомог.	
4.4.	Поняття, види та класифікація державних допомог.	
4.5.	Проблеми надання державних допомог.	
4.6.	Порядок виплати державних допомог.	

5.	Теоретичні та практичні проблеми надання соціальних послуг в системі соціального забезпечення	2
5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 5.5.	Проблеми надання соціальних послуг. Суб'єкти, які надають соціальні послуги. Проблемні питання платного та безоплатного надання соціальних послуг. Джерела фінансування соціального обслуговування.	
6.	Теоретичні та практичні проблеми надання пільг в системі соціального забезпечення	2
6.1. 6.2. 6.3. 6.4. 6.5. 6.6.	Поняття та ознаки соціальних пільг. Їх класифікація. Проблеми щодо надання та виплати соціальних пільг. Пільги на житлово-комунальні послуги. Медико-реабілітаційні пільги. Соціально-побутові та соціально-трудова пільги. Транспортні пільги.	
	Усього	12

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 3. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання пенсійного забезпечення

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1 Пенсійна система України: поняття та загальна характеристика.
- 2.2. Поняття і види пенсій, їх характеристика.
- 2.3. Пенсії за віком на загальних підставах та пільгових умовах.
- 2.4. Пенсії по інвалідності.
- 2.5. Пенсії по втраті годувальника.
- 2.6. Пенсія за вислугу років: поняття та особливості.
- 2.7. Порядок призначення та виплати пенсій.
- 2.8. Проблеми недержавного пенсійного забезпечення.

Практичні завдання

Завдання 1.

Іванюк Лариса 1980 року народження (протягом 19,5 років) працювала верстальницею на Цюрупинській швейній фабриці. У 2000 році вона разом із чоловіком-військовослужбовцем переїхала до смт. Черкаське в військову частину А1594, але працевлаштуватись за фахом не змогла, тому до 2004 року ніде не працювала. У 2005 році чоловік помер, тому вона повернулася назад до Цюрупинська і влаштувалася на попереднє місце роботи, де пропрацювала ще один рік. У 2006 році її посаду скоротили, тому вона стала на облік в центр зайнятості. До 2015 року неофіційно працювала нянею. У вересні 2018 року їй виповнилось 55 років.

Обчисліть тривалість стажу Іванюк Лариси?

Чи має Іванюк Лариса право на пенсію?

На який вид пенсії може претендувати Іванюк Лариса?

Завдання 2.

Гулько Іванна перебуває у декретній відпустці та виховує двох дітей 6 і 2-х років від першого шлюбу. Місце перебування першого чоловіка невідоме, він не підтримує зв'язку ні з нею, ні з дітьми, не приймає участі у їхньому вихованні. Нещодавно помер її другий чоловік у віці 26 років, з яким вона перебувала у шлюбі, але діти ним всиновлені не були. Він працював офіційно на підприємстві «Янтар» в м.Рівне.

На які види соціального забезпечення може претендувати Гулько Іванна та її діти?

До яких уповноважених органів необхідно звернутись?

Чи буде отримувати ця сім'я пенсію по втраті годувальника?

Завдання 3.

У 1987 році Гавриш Оксана підробивши документи, незаконно отримала статус особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи. У 2010 році вона вийшла на пенсію та як особа з інвалідністю II групи отримувала «чорнобильську» пенсію. Однак у жовтні 2018 році внаслідок перевірки було виявлено факт підробки документів. Загальна сума незаконно отриманих коштів з 2010 по 2018 рік становила 20 856 грн.35 коп. Управління Пенсійного фонду в Миколаївській області видало розпорядження про припинення виплати пенсії Гавриш О. до повної компенсації надмірно сплачених коштів.

Чи законним є рішення уповноваженого органу?

Який порядок компенсації надмірно сплачених коштів?

До якої відповідальності можна притягнути Гавриш О.?

Завдання 4.

Тимофієва Людмила офіційно працює у приватному медичному закладі, отримує 7100 грн. заробітної плати. У 2025 році їй виповниться 60 років, однак за її підрахунками їй не вистачить 2 років страхового стажу, щоб вийти на пенсію у такому віці, тому вона звернулася до управління Пенсійного фонду з проханням укласти договір для сплати додатково внесків на пенсійне страхування. У Пенсійному фонді у задоволенні такого прохання їй відмовили.

Хто сплачує внески на пенсійне страхування?

Чи можна взяти участь у пенсійному страхуванні добровільно?

Чи правомірною є така відмова?

Завдання 5.

Лавренко Анатолій працює водієм на підприємстві, має 25 років стажу. У 2005 році у нього померла дружина, тому він сам виховує 6 дітей. У грудні 2019 року йому виповнилося 50 років.

Чи зможе він вийти на пенсію до досягнення пенсійного віку?

Які документи для цього йому необхідно буде надати?

Які категорії згідно чинного законодавства можуть скористатися таким правом?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: пенсійна система, накопичувальний рівень, недержавне пенсійне забезпечення, солідарна пенсійна система, система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- визначення принципів на яких базується діяльність пенсійної системи України;
- встановлення особливостей правового статусу Пенсійного фонду України;
- порядок призначення та виплати пенсій.

Семінарське заняття 2

Тема 4. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання надання страхових та державних допомог в системі соціального забезпечення

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Поняття, види та класифікація страхових допомог.
- 3.2. Проблеми надання страхових допомог.
- 3.3. Проблеми виплати страхових допомог.
- 3.4. Допомоги з тимчасової непрацездатності.
- 3.5. Допомоги у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням.
- 3.6. Допомоги на випадок безробіття.
- 3.7. Поняття, види та класифікація державних допомог.
- 3.8. Проблеми надання державних допомог.
- 3.9. Правове регулювання надання державних допомог сім'ям з дітьми.
- 3.10. Особливості надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.
- 3.11. Проблеми правового регулювання надання державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.
- 3.12. Правове регулювання надання допомоги дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю з дитинства I і II групи, непрацюючим особам з інвалідністю з дитинства III групи.

Практичні завдання

Завдання 1.

Герасимчук Олена одинока матір, має дочку (3 роки). З 1 по 24 серпня 2019 року перебувала у щорічній основній відпустці. 10 серпня Герасимчук разом із своєю дочкою потрапили до лікарні. Діагноз: пневмонія. У зв'язку з чим їй було видано листок тимчасової непрацездатності з 10 по 20 серпня. Директор підприємства (де працює Герасимчук) відмовився оплатити листок тимчасової непрацездатності і продовжити щорічну відпустку Герасимчук Олені.

Чи правомірними є дії директора?

За яких умов допомога в разі тимчасової непрацездатності не виплачується?

Які види соціального забезпечення згідно чинного законодавства можуть бути надані Герасимчук О.?

Завдання 2.

В результаті нещасного випадку працівник сталеварного цеху Басок Олег отримав травму правового ока. Відповідно до висновку МСЕК він втратив 55 % професійної працездатності терміном на три роки. В наступні роки стан здоров'я Баска

Олега погіршився, він майже втратив зір і потребував термінової операції задля покращення зору. МСЕК встановила йому II групу інвалідності, роз'яснивши, що Баску Олегу вже 61 рік і його втрата зору пов'язана з віковими змінами в організмі.

Який порядок розслідування нещасних випадків на виробництві?

Які критерії встановлення II групи інвалідності?

В яких випадках інвалідність вважається такою, що настала внаслідок нещасного випадку?

Куди можна оскаржити рішення МСЕК?

Завдання 3.

Гачок Ірина працювала психологом у школі. У 2019 році народила двійнят, тому зараз перебуває у декретній відпустці по догляду за дітьми до досягнення ними 3-річного віку. Нещодавно дізналась, що знову вагітна.

Чи буде призначатись допомога по вагітності та пологам, коли жінка перебуває у декретній відпустці по догляду за старшими дітьми до досягнення ними 3-х років?

До якого уповноваженого органу їй необхідно звернутись для призначення та виплати такої допомоги?

На які види соціального забезпечення може претендувати Ірина?

Завдання 4.

Вячеслава Олексієнка було затримано за підозрою у вчиненні злочину та він утримувався в ізоляторі тимчасового тримання органів внутрішніх справ. Через декілька місяців у Олексієнка було виявлено ВІЛ.

На які види соціального забезпечення може претендувати Вячеслав?

Який порядок поводження та соціального захисту осіб, що інфіковані ВІЛ/СНІД в ізоляторах тимчасового тримання/ слідчих ізоляторах/ спеціальних приймальниках органів внутрішніх справ тощо.

Завдання 5.

Котенко Ольга 21 рік, навчається в університеті на денній формі навчання з вересня 2017 року. 31.12.2018 року народила дочку і продовжує навчатись за денною формою навчання, стипендію не отримує, а лише пенсію по втраті годувальника (батька) до 23 років. Чоловік працює на заводі і також навчається в університеті, але за заочною формою. Від подруги почула, що період догляду за дитиною до трьох років враховується до страхового стажу, тому звернулась до управління праці та соціального захисту для того, щоб їй оформили трудову книжку та вписали період догляду за дитиною, однак їй було відмовлено.

Чи правомірною є така відмова?

Чи буде враховуватись пенсія по втраті годувальника при обрахунку допомоги по вагітності та пологам?

На які види соціального забезпечення може претендувати ця сім'я?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням, допомоги на випадок безробіття, допомоги дітям, віком до 16 років інфікованим вірусом імунодефіциту людини або хворим на СНІД, допомоги дітям з інвалідністю, особам з

інвалідністю з дитинства I і II групи, допомоги малозабезпеченим сім'ям, допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- визначення відмінностей страхових допомог від державних;
- роль страхового стажу при призначенні страхових допомог;
- порядок розслідування нещасних випадків на виробництві;
- строки звернення за призначенням страхових допомог;
- роль прожиткового мінімуму при призначенні державних допомог;
- порядок звернення за призначенням різних видів державних допомог;
- строки звернення за призначенням державних допомог.

Семінарське заняття 3

Тема 5. Теоретичні та практичні проблеми надання соціальних послуг в системі соціального забезпечення

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Види соціальних послуг.
- 4.2. Суб'єкти, які надають соціальні послуги.
- 4.4. Особливості та проблемні аспекти надання платних і безоплатних соціальних послуг.
- 4.5. Джерела фінансування соціальних послуг.
- 4.6. Соціальні послуги для окремих категорій громадян:
 - 4.6.1. безробітних;
 - 4.6.2. осіб з інвалідністю;
 - 4.6.3. пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян;
 - 4.6.4. дітей-сиріт та ін.

Практичні завдання

Завдання 1.

30 жовтня 2019 року в пенсіонерки Грабар Раїси (61 рік) помер чоловік у віці 93-х років (ветеран ВВВ, герой Радянського Союзу). Дітей та інших близьких родичів вона немає. Окрім того жінка особа з інвалідністю другої групи внаслідок професійного захворювання – емфізема легенів (Раїса протягом 26 років працювала в оркестрі та грала на трубі). Через рік після смерті чоловіка вона звернулась до районного управління праці та соціального захисту для виділення коштів на пам'ятник чоловіку, аргументувавши це тим, що допомогу на поховання не отримувала, так як перебувала в важкому моральному стані через втрату чоловіка тому часто хворіла і не мала такої змоги, однак вважає, що кошти на пам'ятник її повинні надати, оскільки її покійний чоловік був Героєм Радянського Союзу.

В управлінні праці та соціального захисту їй було відмовлено.

Чи правомірною є така відмова?

Який порядок виплати допомоги на поховання?

До якого уповноваженого органу необхідно звернутись?

На які види соціального забезпечення може претендувати Грабар?

Завдання 2.

Михайло народився у неблагополучній сім'ї. Батьки постійно пиячили, дуже часто били хлопчика та примушували жебракувати. В червні 2019 року стався нещасний випадок внаслідок якого батьки хлопчика загинули, на той момент йому

виповнилось 10 років. В жовтні цього ж року Михайла затримали працівники поліції на залізничному вокзалі у місті Бердичів Житомирської області. При медичному освідченні у нього був виявлений стригучий лишай.

Чи може він бути поміщений в дитячий будинок-інтернат?

Який порядок поміщення неповнолітніх до дитячих будинків-інтернатів?

Завдання 3.

У 2017 році пенсіонерка Людмила Пасинок внаслідок ДТП стала особою з інвалідністю II групи. Проживає одна, є матір'ю трьох синів. Старший син загинув, виконуючи військовий обов'язок в зоні АТО. Середній син наркозалежний та перебуває на лікуванні закордоном. Наймолодший живе дуже далеко і допомагати не може, так як перебуває на обліку в центрі зайнятості. У серпні 2018 року вона звернулась до управління праці та соціального захисту населення з заявою в якій зазначала, що потребує допомоги соціального працівника, оскільки самостійно не може виконувати роботу по дому, однак їй було відмовлено, оскільки на думку працівників управління праці та соціального захисту населення, їй повинні допомагати сини.

Чи правомірною є така відмова?

Чи може Пасинок розраховувати на соціальні послуги, у тому числі на платній основі?

Завдання 4.

Козаченко Сергій у травні 2005 року як особа з інвалідністю внаслідок війни одержав автомобіль «Таврія». У серпні 2016 року він помер. Після смерті чоловіка його дружині надійшов лист з органів соціального захисту, в якому йшла мова про повернення автомобіля у зв'язку із смертю Козаченка.

Чи правомірною є вимога органів соціального захисту?

Який порядок забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями?

Які подальші умови використання автомобіля у разі смерті його одержувача.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальне обслуговування, складна життєва обставина, платні соціальні послуги, соціальний працівник, територіальні центри, геріатричні пансіонати.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- особливості принципів надання соціальних послуг;
- види соціальних послуг;
- підстави відмови у наданні безоплатних соціальних послуг;
- особи, які перебувають в складних життєвих ситуаціях.

Семінарське заняття 4

Тема 6. Теоретичні та практичні проблеми надання пільг в системі соціального забезпечення

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Поняття, ознаки та види пільг в системі соціального забезпечення.
- 5.2. Класифікація пільг.
- 5.3. Спеціальний правовий статус як підстава отримання пільг.
- 5.4. Особливості порядку отримання пільг.

5.5. Підстави відмови у наданні пільг.

5.6. Фінансування надання пільг в системі соціального забезпечення.

Практичні завдання

Завдання 1.

Хромченко Роман є особою з інвалідністю III групи. У 2019 році вирішив поїхати до свого рідного брата, який проживає у Румунії, тому звернувся до управління праці і соціального захисту для отримання талону на безкоштовний проїзд, однак йому було відмовлено.

Які транспортні пільги мають АТО та учасники війни?

Який порядок отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни?

Як вирішити ситуацію, що склалася?

Завдання 2.

Єфименко Євген є особою з інвалідністю з дитинства (22 роки, II група інвалідності). Його матір померла, коли йому було 5 років, тому його виховував батько. Батько Єфименка як ветеран Афганістану (воїн-інтернаціоналіст) користувався пільгами щодо оплати комунальних послуг, але 16 вересня 2019 року він помер.

Чи залишилися у Євгена пільги у зв'язку із смертю батька?

До яких уповноважених органів він може звернутися за роз'ясненням?

Завдання 3.

Григоренко Лариса пенсіонерка, 1938 року народження. Розмір її пенсії становить 1900 грн. 37 років пропрацювала вчителем молодших класів в Чорнострівській загальноосвітній школі. Своїх дітей немає, тому проживає сама. Останніх два роки вона часто хворіє, багато коштів витрачає на ліки. У зв'язку з цим їй не вистачає коштів на оплату житлово-комунальних послуг та на харчування. Борг за житлово-комунальні послуги становить 5632 грн.

Чи має право пані Лариса претендувати на отримання пільг?

До якого уповноваженого органу їй необхідно звернутись?

На які види соціального забезпечення заслуговує Григоренко?

Завдання 4.

Мальченко Віталій пропрацював на шахті «Бужанська», що входить до державного підприємства «Волиньвугілля» в місті Нововолинськ та має стаж підземної роботи 18 років. У Віталія є син, який здобув загальну середню освіту та хоче вступати до ВНЗ.

Які пільги встановлені чинним законодавством щодо зарахування поза конкурсом за особистим вибором спеціальності до державних і комунальних вищих та професійно-технічних навчальних закладів України для навчання за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів дітям батьки яких є працівниками шахт?

Які пільги встановлені законодавством для осіб, які працюють на шахтах?

Завдання 5.

У березні 2018 року Гнатюк Антон був мобілізований до зони АТО, де був важко поранений під час виконання обов'язків військової служби. Внаслідок чого отримав інвалідність I групи, оскільки травма спричинила сліпоту на обидва ока.

На який розмір одноразової фінансової допомоги він може розраховувати?

До якого уповноваженого органу йому необхідно звернутись?

На які пільги може претендувати учасник бойових дій в зоні АТО?

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: пільги на житлово-комунальні послуги, медико-реабілітаційні пільги, соціально-побутові та соціально-трудова пільги, транспортні пільги.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- монетизація пільг;
- порядок та особливості надання субсидій;
- підстави відмови у наданні пільг;
- особливості системи пільг.

1.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Тема 1. Організаційно-правові форми соціального забезпечення

Завдання 1. Проаналізувати стан наукових досліджень щодо організаційно-правових форм соціального забезпечення

Завдання 2. Скласти проект Програми соціальної підтримки окремих категорій населення (учасників АТО, учасників Революції Гідності та членів їхніх сімей та ін.).

Питання для самоконтролю

- Які є організаційно-правові форми соціального забезпечення?
- Який зміст соціального страхування як організаційно-правової форми соціального забезпечення?
- Які є фонди соціального страхування?
- Які є принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування?

Тема 2. Принципи в доктрині соціального права

Завдання 1. Проаналізувати стан наукових досліджень щодо принципів соціального забезпечення

Завдання 2. Написати есе на тему: Реалізація принципу соціальної справедливості під час призначення різних видів соціального забезпечення.

Питання для самоконтролю

- Які види принципів ви знаєте?
- В чому полягає зміст галузевих принципів соціального забезпечення?
- В чому полягає зміст внутрішньо галузевих принципів соціального забезпечення?

Тема 3. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання пенсійного забезпечення

Завдання 1. Проаналізувати стан наукових досліджень в сфері пенсійного забезпечення

Завдання 2. Вивчити судову практику щодо призначення, виплати та перерахунку різних видів пенсій.

Завдання 3. Скласти аналітичну довідку про роботу органів Пенсійного фонду України за відповідний календарний рік.

Питання для самоконтролю

- З яких рівнів складається система пенсійного забезпечення в Україні?
- На яких принципах базується загальнообов'язкове державне пенсійне страхування?
- Які умови та порядок отримання пенсій за віком?
- Розкрийте поняття «спеціальне пенсійне забезпечення» та «пенсії за вислугу років».
- Хто має право на спеціальне пенсійне забезпечення?
- В чому полягає особливість недержавного пенсійного забезпечення?

Тема 4. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання надання страхових та державних допомог в системі соціального забезпечення

Завдання 1. Проаналізувати стан наукових досліджень щодо правового регулювання надання страхових та державних допомог в системі соціального забезпечення

Завдання 2. Вивчити судову практику щодо призначення та виплати страхових та державних допомог.

Завдання 3. Написати проект відмови уповноваженого органу у призначенні допомоги на випадок безробіття.

Питання для самоконтролю

- Назвіть види матеріального забезпечення, що надаються за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.
- Які види матеріального забезпечення можуть надаватись по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання?
- Які види матеріального забезпечення та соціальних послуг надаються за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності?
- Які є види державних соціальних допомог?
- Який порядок отримання державних допомог сім'ям з дітьми?
- Як визначається розмір допомоги малозабезпеченим сім'ям?

Тема 5. Теоретичні та практичні проблеми надання соціальних послуг в системі соціального забезпечення

Завдання 1. Проаналізувати стан наукових досліджень щодо надання соціальних послуг в системі соціального забезпечення

Завдання 2. Вивчити судову практику щодо надання соціальних послуг.

Завдання 3. Скласти проект плану соціального супроводу сімей та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Питання для самоконтролю

- Які соціальні ризики є підставою для надання соціальних послуг?
- Які види соціальних послуг надаються особам з інвалідністю?

- Які види соціальних послуг надаються дітям?
- Які види соціальних послуг надаються особам похилого віку?

Тема 6. Теоретичні та практичні проблеми надання пільг в системі соціального забезпечення

Завдання 1. Проаналізувати стан наукових досліджень щодо надання пільг в системі соціального забезпечення

Завдання 2. Вивчити судову практику щодо надання пільг.

Завдання 3. Охарактеризувати види пільг, які надаються особам залежно від їхнього соціального статусу.

Питання для самоконтролю

- Що таке соціальні пільги?
- Які критерії класифікації соціальних пільг?
- Які недоліки сучасної системи соціальних пільг?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається *здобувачем вищої освіти* на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів-оглядів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refereo* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, реферат-огляд складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат-огляд, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Темі рефератів-оглядів

1. Безробіття як підстава виникнення правовідносин соціального забезпечення.
2. Співвідношення принципів права соціального забезпечення з принципами суміжних галузей права.
3. Значення страхового стажу в сфері соціального забезпечення.
4. Виплати в системі недержавного пенсійного забезпечення.
5. Нещасний випадок як підстава виникнення правовідносин соціального забезпечення.

6. Особливості загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
7. Правове регулювання санаторно-курортного лікування застрахованих осіб.
8. Професійне захворювання як підстава виникнення правовідносин соціального забезпечення.
9. Смерть як підстава виникнення правовідносин соціального забезпечення.
10. Пенсії за особливі заслуги перед Україною
11. Соціальний захист безпритульних громадян.
12. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей.
13. Соціальний захист учасників АТО.
14. Судовий порядок захисту соціальних прав громадян.
15. Контроль та нагляд в сфері соціального страхування.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю (екзамену)

1. Асигнування за рахунок державного бюджету як організаційно-правова форма соціального забезпечення.
2. Джерела фінансування соціальних послуг.
3. Допомоги з тимчасової непрацевдатності.
4. Допомоги на випадок безробіття.
5. Допомоги у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням.
6. Класифікація пільг.
7. Медико-реабілітаційні соціальні пільги.
8. Суб'єкти, які надають соціальні послуги.
9. Особливості надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.
10. Особливості недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
11. Особливості порядку отримання пільг.
12. Особливості та проблемні аспекти надання платних і безоплатних соціальних послуг.
13. Пенсійна система України: поняття та загальна характеристика.
14. Пенсії за віком на загальних підставах
15. Пенсії за віком на пільгових умовах.
16. Пенсії по втраті годувальника.
17. Пенсії по інвалідності.
18. Пенсія за вислугу років: поняття та особливості.
19. Підстави відмови у наданні пільг.
20. Пільги для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.
21. Пільги на житлово-комунальні послуги.
22. Поняття і види пенсій, їх характеристика.
23. Поняття та види організаційно-правових форм соціального забезпечення.
24. Поняття, види та класифікація державних допомог.
25. Поняття, види та класифікація страхових допомог.
26. Поняття, ознаки та види пільг в системі соціального забезпечення.
27. Порядок надання пільг ветеранам праці.
28. Порядок призначення та виплати пенсій.
29. Правове регулювання надання державних допомог сім'ям з дітьми.

30. Правове регулювання надання допомоги дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю з дитинства I і II групи, непрацюючим особам з інвалідністю з дитинства III групи.
31. Проблеми виплати страхових допомог.
32. Проблеми надання соціальних послуг.
33. Проблеми надання державних допомог.
34. Проблеми надання страхових допомог.
35. Проблеми недержавного пенсійного забезпечення.
36. Проблеми правового регулювання надання державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.
37. Проблеми щодо надання соціальних пільг
38. Проблемні аспекти загальнообов'язкового державного соціального страхування.
39. Соціальне послуги для безпритульних дітей.
40. Соціальне послуги для осіб з інвалідністю.
41. Соціальні послуги для осіб звільнених з місць позбавлення волі.
42. Соціальні послуги для осіб похилого віку.
43. Специфіка надання державної допомоги дітям, віком до 16 років інфікованим вірусом імунодефіциту людини або хворим на СНІД.
44. Спеціальний правовий статус як підстава отримання пільг.
45. Фінансування надання пільг в системі соціального забезпечення.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Поняття та види організаційно-правових форм соціального забезпечення.
2. Поняття, ознаки та види пільг в системі соціального забезпечення.
3. Соціальні послуги для осіб звільнених з місць позбавлення волі.
4. Косташ протягом 2014-2016 років брав участь в АТО (доброволець), має 2 групи інвалідності (контузія), 1958 року народження. Розмір його пенсії становить 1900 грн. 37 років пропрацював на заводі «Новатор» охоронцем. Своїх дітей немає, тому проживає один. Після контузії його стан здоров'я значно погіршився, тому майже вся пенсія йде на лікування. У зв'язку з цим йому не вистачає коштів на оплату житлово-комунальних послуг та на харчування. Борг за житлово-комунальні послуги становить 14095 грн.

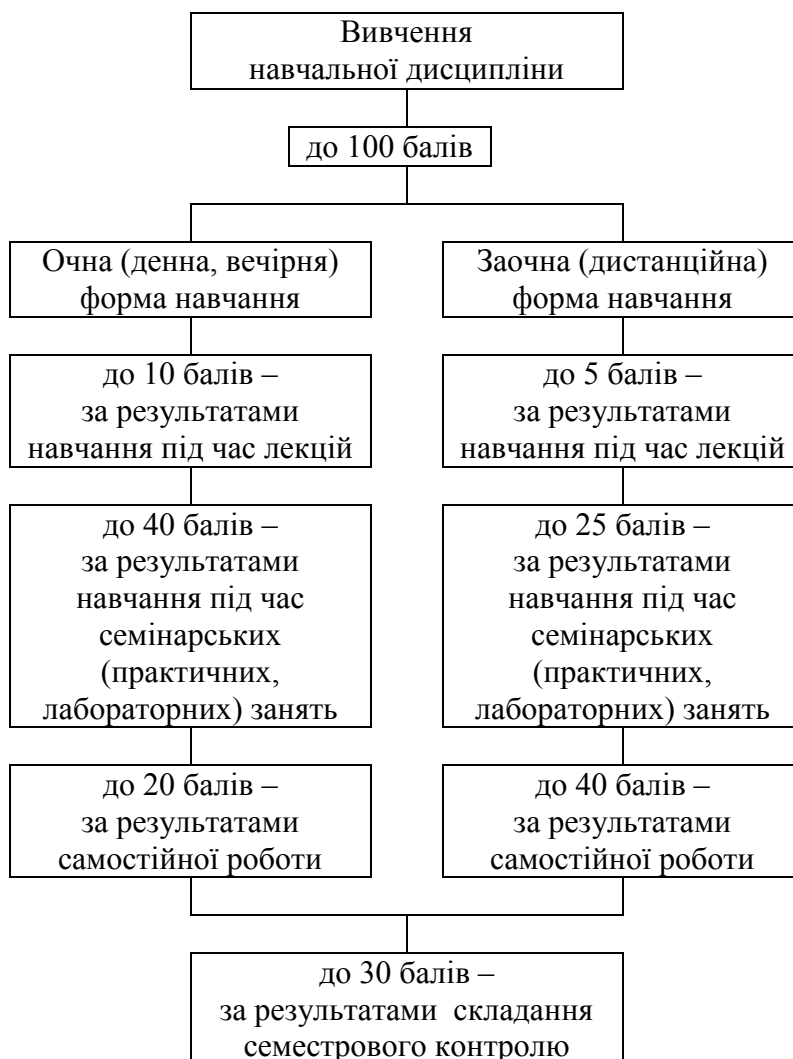
Чи має право Косташ претендувати на отримання пільг?

До якого уповноваженого органу йому необхідно звернутись?

На які види соціального забезпечення заслуговує Косташ?

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:



2.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 6 лекційних занять за денною формою навчання, 6 – за заочною формою навчання.

Отже, здобувач вищої освіти може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій					
			1	2	3	4	5	6
1.	Денна	6	1,7	3,3	5,0	6,7	8,3	10,0
2.	Заочна	6	0,8	1,7	2,5	3,3	4,2	5,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 семінарських занять за денною формою навчання, 4 – за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному здобувачу вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції, затвердженій рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу здобувачам вищої освіти та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	б тем	Номер теми						Усього балів
		1	2	3	4	5	6	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу							
	денна форма навчання	2	2	2	2	2	2	12
	заочна форма навчання	2	2	2	2	2	2	12
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання							
	денна форма навчання	8						8
	заочна форма навчання	28						28
3.	Усього балів							
	денна форма навчання							20
	заочна форма навчання							40

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Азарова Е. Г. Проблемы равноправия женщины и мужчины в социальном обеспечении в СССР. М.: Наука, 1989. 165 с.
2. Астрахан Е. И. Развитие законодательства о пенсиях рабочим и служащим. М: «Юридическая литература», 1971. 215 с.
3. Безугла В. О. Соціальне страхування. Навч. Посіб./ Безугла В. О., Загірняк Д. М., Шаповал Л. П. К.: Центр учбової літератури, 2011. 208 с.
4. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник. 3-тє вид., доп. і перероб. К.: Атіка, 2006. 380 с.
5. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навчальний посібник / Н. Б. Болотіна. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 668 с.
6. Буянова М. О. Право соціального забезпечення: учебное пособие / М. О. Буянова, С. И. Кобзева, З. А. Кондратьева. 3-е изд., перераб. и доп. М. : КНОРУС, 2008. 640 с.
7. Гончарук А. Поняття соціального захисту. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 10. С. 126-129.
8. Горбатенко О. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення». О., 2011. 20 с.

9. Корчак-Чепурківський Ю. Таблиці доживання і сподіваного життя людності в 1925-1926 роках. Харків, 1929. 425 с.
10. Мельничук О. А. Соціальне страхування в радянській Україні (20-30-ті рр. ХХ ст.). Вінниця: «Едельвейс і К», 2009. 372 с.
11. Милютин Н. А. Итоги и перспективы социального страхования. Доклад на Первом Всероссийском совещании по социальному страхованию 5 сентября 1922 г. М., 1922. 68 с.
12. Михайлова І. Ю. Особливості правового регулювання пенсійного забезпечення за віком у період незалежності України. *Університетські наукові записки*. №4. 2014. С. 127-133.
13. Михайлова І. Ю. Розвиток пенсійного забезпечення в Україні в період воєнного комунізму та НЕПу: критичний аналіз. *Держава і право: Збірник наукових праць*. Серія Юридичні науки. Випуск №74. 2016. С. 326-336.
14. Основні напрями оптимізації системи соціального захисту в Україні : аналіт. доп. / О.О. Кочеміровська, О. М. Пищуліна. К. : НІСД, 2012. 88 с.
15. Право соціального забезпечення в Україні: учебник / под.общ.ред. Л.И. Лазор, С.Н. Прилипко, О.Н. Ярошенко. Луганск : ООО «Виртуальная реальность», 2010. 456 с.
16. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. Х. : Видавництво «ФІНН», 2009. 434 с.
17. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. / Б. С. Сличинський, І. В. Зуб, П. І. Мінюков та ін. К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2003. 453 с.
18. Право соціального забезпечення: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін. / за ред П. Д. Пилипенка. 2-ге вид., переробл. і доп. К. : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. 504 с.
19. Правове регулювання пенсійного забезпечення за віком у солідарній пенсійній системі України: монограф. / І.Ю. Михайлова; наук. ред. Н.М. Хуторян. – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2013. 188 с.
20. Проблеми застосування трудового та пенсійного законодавства: монографія / Н.М. Хуторян, Я.В. Сімугіна, М.М. Шумило та ін. К.: Ніка-Центр, 2015. 316 с.
21. Советская социальная политика 1920-1930-х годов: идеология и повседневность / Под редакцией Павла Романова и Елены Ярской-Смирновой. М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2007. 432 с.
22. Соціальне страхування в контексті історії URL: <http://www.pension.kiev.ua/pensref/publs/SocialProtection/2-2003-1.html>
23. Сташків, Б. І. Теорія права соціального забезпечення : навч. посібник / Б. І. Сташків. К. : Знання, 2005. 405 с.
24. Шайхатдинов, В. Ш. Развитие советского законодательства о социальном обеспечении // Развитие политико-правовой системы социализма (история и современность). Свердловск, 1988. С. 83-87.
25. Шарпаций В. Г. Соціальне забезпечення в УРСР (20-30-ті роки). К.: Ніка-Центр, 2006. 268 с.
26. Шумило М.М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців. монографія. К. : Ніка-Центр, 2010. 272 с.
27. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.

28. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 1092 с
29. Пенсійне забезпечення в Україні та Білорусі: історія становлення і перспективи розвитку : монографія / за ред. Михайла Шумила, Ірини Комоцької. Київ : Ніка-Центр, 2018. 516 с.

Тема 2

1. Безугла В. О. Соціальне страхування. навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 208 с.
2. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник / М.Д. Бойко. 3-тє вид., доп. і перероб. К.: Атіка, 2006. 380 с.
3. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навчальний посібник 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 668 с.
4. Віденський Міжнародний план дій з проблем старіння від 06.08.1982 р. URL: <http://ua-info.biz/legal/basebi/ua-hmwqvt.htm>
5. Горбатенко О. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення. О., 2011. 20 с.
6. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_062
7. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий) від 06.11.1990 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_329
8. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015
9. Кобзева С. И. Источники права социального обеспечения: монография М. : Проспект, 2009. 264 с.
10. Колеснік-Омельченко Т. В. Докази при обчисленні спеціального стажу. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Сер. Право. 2006. Вип. 7. С. 81–87.
11. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
12. Коробенко Н.П. Особливості реформування пенсійних правовідносин в умовах незалежності Української держави. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 125-128.
13. Коробенко Н.П. Поняття пенсійних правовідносин у контексті сучасної пенсійної реформи. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 12. С. 170-173.
14. Михайлова І. Ю. Поняття та види спеціального стажу / *Актуальні проблеми юридичної науки: збірник тез Міжнародної наукової конференції «П'ятнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 21-22 жовтня 2016 року): у 2-х частинах. Частина перша*. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2016. С.212-214
15. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_042.
16. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 р. № 16/98-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 23. Ст. 121.
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14. Ст. 112.

18. Постовалова Т. А. Особенности координации законодательства по социальному обеспечению в Содружестве Независимых Государств. *Право. бу.* 2012. 3 С. 181–190.
19. Право социального обеспечения в Украине: учебник / под.общ.ред. Л.И. Лазор, С.Н. Прилипко, О.Н. Ярошенко. Луганск : ООО «Виртуальная реальность», 2010. 456 с.
20. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. Х. : Видавництво «ФІНН», 2009. 434 с.
21. Правове регулювання пенсійного забезпечення за віком у солідарній пенсійній системі України: монограф. / І.Ю. Михайлова; наук. ред. Н.М. Хуторян. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2013. 188 с.
22. Прийменко О. С. Пенсія в разі втрати годувальника як об'єкт правовідносин. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО»*. Випуск 22. 2014. С. 106-111.
23. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.
24. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій: Закон України від 03.11.2017 р. № 2148-VIII *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 40-41. Ст. 5.
25. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 409
26. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*.. 2000. № 48. Ст. 409
27. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 20. Ст. 102.
28. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 33-34. Ст. 404
29. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.1995 р. № 239 *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 23. Ст. 183.
30. Про допомоги по інвалідності, по старості і у зв'язку з втратою годувальника: Конвенція 29.06.1967 р. № 128 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_326
31. Про жертви нацистських переслідувань: Закон України від 23.03.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 24. Ст.182
32. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 19-20. Ст. 159.
33. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 49-51. Ст. 356.
34. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03. 2000 р. *Офіційний Вісник України*. 2000. № 13. Ст. 505.
35. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243.

36. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні : Закон України від 27.03.2014 р. № 1166-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20-21. Ст.745.
37. Про затвердження плану заходів із запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування на 2017-2018 роки: Розпорядження КМУ від 11.10.2017 р. № 723-р. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 198
38. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України : Постанова КМУ від 23.07.2014 р. № 280 *Офіційний Вісник України*. 2014. № 60. Ст. 38
39. Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб: Постанова КМУ від 02.03.2011 р. № 178. *Офіційний Вісник України*. 2011. № 16. Ст. 666
40. Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»: Постанова правління ПФУ від 30.01.2007 р. № 3-1. *Офіційний вісник України*. 2007. № 13. Стор. 46. Стаття 48.
41. Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» : Постанова правління Пенсійного фонду України від 25.11.2005 р. № 22-1. *Офіційний Вісник України*. 2005. № 52. Ст. 3383.
42. Про затвердження Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» : Постанова КМУ від 13.02.2008 р. № 45. *Офіційний вісник України*. 2008. № 12. Ст.19.
43. Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: постанова КМУ від 26.11.2014 р. № 675 *Офіційний Вісник України*. 2014. № 97. Ст. 67.
44. Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах: Постанова КМУ від 24 червня 2016 р. № 461. *Офіційний Вісник України*. 2016. № 60. Ст. 15.
45. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 08.07.2011 р. № 3668-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 12-13. Ст. 82.
46. Про індексацію грошових доходів населення : Закон України від 03.07.1991 р. № 1282-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 42. Ст. 551.
47. Про мінімальні норми соціального забезпечення: Конвенція від 28.06.1952 р. № 102 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_011
48. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.1991 р. № 1977 *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 2-3. Ст. 20.
49. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 47-48. Ст. 372.
50. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 21. Ст. 252.
51. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 4. Ст. 18.

52. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694- XII *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №49. Ст. 668.
53. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 29. Ст. 543
54. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5.11.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 3. Ст. 10.
55. Про передачу органам Пенсійного фонду України функції з призначенням і виплати пенсії деяким категоріям громадян : Постанова КМУ від 02.11.2006 р. № 1522 *Офіційний Вісник України*. 2006. № 44. Ст.126.
56. Про підвищення престижності шахтарської праці: Закон України від 2.09.2008 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 42-43. Ст.293
57. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 38. Ст. 348.
58. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 38. Ст. 348.
59. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697 *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
60. Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні: Закон України від 17.04.1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. №15. Ст.88
61. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 06.10.2005 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 2-3. Ст. 36.
62. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18.11.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 4. Ст.94
63. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 15. Ст. 190.
64. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 18. Ст. 73.
65. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993. р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 45 Ст. 298
66. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 01.04.1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 16. Ст. 200
67. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 16. Ст. 200.
68. Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб : Постанова КМУ від 07.11.2007 р. № 1294 *Офіційний вісник України*. 2007. № 86. Ст.12
69. Проблеми застосування трудового та пенсійного законодавства: монографія / Н.М. Хуторян, Я.В. Сімутіна, М.М. Шумило та ін. К.: Ніка-Центр, 2015. 316 с.
70. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2016. 692 с.
71. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 1092 с.

72. Ткаченко Л. Проблеми цільового використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування та можливості зниження страхових тарифів в Україні. *Україна: аспекти праці*. 2006. № 8. С. 21-26.
73. Шумило М.М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців. монографія / М.М. Шумило. К. : Ніка-Центр, 2010. 272 с.
74. Щодо літніх працівників: Рекомендація МОП від 23.06.1980 р. № 162 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_089

Тема 3

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник / М.Д. Бойко. 3-тє вид., доп. і перероб. К.: Атіка, 2006. 380 с.
2. Безугла В. О. Соціальне страхування. навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 208 с.
3. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навчальний посібник 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 668 с.
4. Бурка А. В. Накопичувальна система як індикатор ефективності пенсійного забезпечення в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». Випуск 3. Том 1 2016. С. 108-112.
5. Віденський Міжнародний план дій з проблем старіння від 06.08.1982 р. URL: <http://ua-info.biz/legal/basebi/ua-hmwqvt.htm>
6. Горбатенко О. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення. О., 2011. 20 с.
7. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_062
8. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий) від 06.11.1990 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_329
9. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015
10. Зайчук О. Правові засади діяльності Пенсійного фонду України. *Право України*. 2004. № 8. С. 49-52.
11. Кобзева С. И. Источники права социального обеспечения России: монография М. : Проспект, 2009. 264 с.
12. Колєснік-Омельченко Т. В. Докази при обчисленні спеціального стажу. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Сер. Право. 2006. Вип. 7. С. 81–87.
13. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
14. Коробенко Н.П. Особливості реформування пенсійних правовідносин в умовах незалежності Української держави. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 125-128.
15. Коробенко Н.П. Поняття пенсійних правовідносин у контексті сучасної пенсійної реформи. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 12. С. 170-173.
16. Кравчук Т.В. Пенсійне забезпечення у разі втрати годувальника у солідарній пенсійній системі України: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук: 12.00.05. Одеса, 2008. 20 с.
17. Мельниченко О. А. Проблеми та перспективи поліпшення пенсійного забезпечення населення України. *Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. X. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. № 1 (39). 436 с.*

18. Михайлова І. Ю. Окремі проблеми застосування пенсійного законодавства територіальними органами Пенсійного фонду України. *Актуальні проблеми юридичної науки* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 23 жовтня 2020 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 553 с.
19. Михайлова І. Ю. Поняття та умови пільгового пенсійного забезпечення *Університетські наукові записки*. 2016. № 3. С.257-264
20. Михайлова І. Ю. Проблеми забезпечення соціальної справедливості в солідарній пенсійній системі України. *Журнал східноєвропейського права*. № 13. 2015. С.109-114.
21. Михайлова І. Ю. Поняття та види спеціального стажу / *Актуальні проблеми юридичної науки*: збірник тез Міжнародної наукової конференції «П'ятнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 21-22 жовтня 2016 року): у 2-х частинах. Частина перша. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2016. С.212-214
22. Михайлова І. Ю. Розвиток пенсійного забезпечення в Україні в період становлення радянської влади : критичний аналіз. *Держава і право*. Збірник наукових праць. Серія Юридичні науки. Випуск 74 Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2016. С. 326–336.
23. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_042.
24. Міщук Г. Структурне регулювання внесків на пенсійне забезпечення в умовах трансформації пенсійної системи України. *Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України*: наук. журнал. 2010. Т. : Екон. думка. Вип. 15. С. 88-91.
25. Орловський О.Я. Правова природа пенсії. *Науковий вісник Чернівецького університету*: Збірник наукових праць. Вип. 273: Правознавство. Чернівці: Рута, 2005. С. 63-66.
26. Основи законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14.01.1998 р. № 16/98 *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 23 Ст. 121.
27. Осовий Г. В., Максимчук В. С Актуальні питання модернізації пенсійної системи України. *Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення* : тези доп. та наук. повідомл. учасників VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) / за ред. В. В. Жернакова. Харків : Право, 2017. С. 378-385.
28. Пенсійне забезпечення в Україні та Білорусі: історія становлення і перспективи розвитку : монографія / за ред. Михайла Шумила, Ірини Комоцької. Київ: Ніка-Центр, 2018. 516 с.
29. Пенсійне забезпечення : підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / О. М. Ярошенко, С. М. Прилипко, А. М. Слюсар та ін.; за ред. О. М. Ярошенка. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2017. 308 с.
30. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14. Ст. 112.
31. Постовалова Т. А. Особенности координации законодательства по социальному обеспечению в Содружестве Независимых Государств. *Право. бу*. 2012. 3 С. 181–190.
32. Право социального обеспечения в Украине: учебник / под.общ.ред. Л.И. Лазор, С.Н. Прилипко, О.Н. Ярошенко. Луганск : ООО «Виртуальная реальность», 2010. 456 с.

33. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. Х. : Видавництво «ФІНН», 2009. 434 с.
34. Правове регулювання пенсійного забезпечення за віком у солідарній пенсійній системі України: монограф. / І.Ю. Михайлова; наук. ред. Н.М. Хуторян. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2013. 188 с.
35. Прийменко О. С. Пенсія в разі втрати годувальника як об'єкт правовідносин. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО»*. Випуск 22. 2014. С. 106-111.
36. Прилипко С. До питання матеріального забезпечення пенсіонерів в умовах ринкової економіки. *Держава і право* : Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 23. К. : Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004. 672 с.
37. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій: Закон України від 03.11.2017 р. № 2148-VIII *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 40-41. Ст. 5.
- Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 409
38. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 33-34. Ст. 404
39. Про допомоги по інвалідності, по старості і у зв'язку з втратою годувальника: Конвенція 29.06.1967 р. № 128 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_326
40. Про жертви нацистських переслідувань: Закон України від 23.03.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 24. Ст.182
41. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 49-51. Ст. 356.
42. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03. 2000 р. *Офіційний Вісник України*. 2000. № 13. Ст. 505.
43. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243.
44. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні : Закон України від 27.03.2014 р. № 1166-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20-21. Ст.745.
45. Про затвердження плану заходів із запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування на 2017-2018 роки: Розпорядження КМУ від 11.10.2017 р. № 723-р. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 198
46. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України : Постанова КМУ від 23.07.2014 р. № 280 *Офіційний Вісник України*. 2014. № 60. Ст. 38
47. Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб: Постанова КМУ від 02.03.2011 р. № 178. *Офіційний Вісник України*. 2011. № 16. Ст. 666
48. Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» : Постанова правління ПФУ від 30.01.2007 р. № 3-1. *Офіційний вісник України*. 2007. № 13. Стор. 46. Стаття 48.
49. Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення

- (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»: Постанова правління Пенсійного фонду України від 25.11.2005 р. № 22-1. *Офіційний Вісник України*. 2005. № 52. Ст. 3383.
50. Про затвердження Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»: Постанова КМУ від 13.02.2008 р. № 45. *Офіційний вісник України*. 2008. № 12. Ст.19.
 51. Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: постанова КМУ від 26.11.2014 р. № 675 *Офіційний Вісник України*. 2014. № 97. Ст. 67.
 52. Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах: Постанова КМУ від 24 червня 2016 р. № 461. *Офіційний Вісник України*. 2016. № 60. Ст. 15.
 53. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 08.07.2011 р. № 3668-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 12-13. Ст. 82.
 54. Про індексацію грошових доходів населення: Закон України від 03.07.1991 р. № 1282-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 42. Ст. 551.
 55. Про мінімальні норми соціального забезпечення: Конвенція від 28.06.1952 р. № 102 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_011
 56. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 47-48. Ст. 372.
 57. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 4. Ст. 18.
 58. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694- XII *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №49. Ст. 668.
 59. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 29. Ст. 543
 60. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5.11.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 3. Ст. 10.
 61. Про передачу органам Пенсійного фонду України функції з призначенням і виплати пенсії деяким категоріям громадян: Постанова КМУ від 02.11.2006 р. № 1522 *Офіційний Вісник України*. 2006. № 44. Ст.126.
 62. Про підвищення престижності шахтарської праці: Закон України від 2.09.2008 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 42-43. Ст.293
 63. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 38. Ст. 348.
 64. Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні: Закон України від 17.04.1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. №15. Ст.88
 65. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18.11.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 4. Ст.94
 66. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993. р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 45 Ст. 298
 67. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 01.04.1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 16. Ст. 200

68. Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб : Постанова КМУ від 07.11.2007 р. № 1294 *Офіційний вісник України*. 2007. № 86. Ст.12
69. Проблеми застосування трудового та пенсійного законодавства: монографія / Н.М. Хуторян, Я.В. Сімутіна, М.М. Шумило та ін. К.: Ніка-Центр, 2015. 316 с.
70. Скоробагатько А. В. Пенсійне законодавство: ефективність його норм. *Ефективність норм права*. Зб. наук. праць. Матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17 лист. 2016 р.) / за заг.ред. Н. М. Пархоменко, М. М. Шумила, І. О. Ізарової. Київ: Ніка-Центр, 2016. С. 403-406.
71. Сташків Б. Судовий порядок встановлення фактів, що мають юридичне значення для пенсійного забезпечення. *Соціальний захист*. 1996. № 4. С. 57-64.
72. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2016. 692 с.
73. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 1092 с.
74. Ткаченко Л. Проблеми цільового використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування та можливості зниження страхових тарифів в Україні. *Україна: аспекти праці*. 2006. № 8. С. 21-26.
75. Ткачук І.М. Облік і контроль в органах Пенсійного фонду України : теорія та практика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 / І.М. Ткачук. Київ, 2008. 20 с.
76. Хартия пожилых людей, принята постановлением № 11-15 Межпарламентской ассамблеи государств - участников содружества независимых государств (Санкт-Петербург, 15 июня 1998 года) URL: <http://www.terralegis.org/terra/act/c567.html>
77. Чугунов І. Я. Розвиток системи пенсійного забезпечення в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2008. № 4 (45). С. 3-9.
78. Шумило М.М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців. монографія / М.М. Шумило. К. : Ніка-Центр, 2010. 272 с.
79. Щодо літніх працівників: Рекомендація МОП від 23.06.1980 р. № 162 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_089

Тема 4

1. Андріїв В.В. Особливості призначення соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування *Актуальні проблеми держави і права*: Збірник наукових праць. Вип. 37. Одеса: Юридична література, 2008. С. 97-100.
2. Безугла В. О. Соціальне страхування. Навч. посіб./ Безугла В. О., Загірняк Д. М., Шаповал Л. П. К.: Центр учбової літератури, 2011. 208 с.
3. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник / М.Д. Бойко. 3-тє вид., доп. і перероб. К.: Атіка, 2006. 380 с.
4. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навчальний посібник / Н. Б. Болотіна. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2008. 668 с.
5. Бориченко К.В. Соціальний захист сімей з дітьми за законодавством України : монографія / К.В. Бориченко. Одеса : Фенікс, 2015. 302 с.
6. Буянова М. О. Право социального обеспечения: учебное пособие / М. О. Буянова, С. И. Кобзева, З. А. Кондратьева. 3-е изд., перераб. и доп. М. : КНОРУС, 2008. 640 с.

7. ВІЛ-інфіковані діти: медичний догляд, психологічна підтримка, соціальний супровід, правовий захист/ Авт.: Котова Н.В., Старець О.О., Олена П.П., Леончук Н.В., Панфілова О.М., Бордуніс Т.А., Дубініна, І.М., Булах Л.В. К.: ТОВ «К.І.С.», 2010 176 с.
8. Иванкина Т.В., Чернышева Е.Ф. Государственная помощь семьям, имеющим детей. М.: Юрид. лит., 1985. 112 с.
9. Истомина Е.А. К вопросу о классификации социальных рисков. *Научно-информационный журнал «Вопросы управления»*. Выпуск № 3 (20) Трудовое и гражданское право. 2012. С. 4-8.
10. Коваленко Е.Н., Ковалев В.И. Право социального обеспечения: Схемы, комментарии. / Е.Н. Коваленко, В.И. Ковалев. М., 2001. 184 с.
11. Ковязіна К. О. Соціальний захист дітей трудових мігрантів: концептуальні основи та державна політика *Стратегічні пріоритети*. 2013. № 4. С. 50-56.
12. Корсаненкова Ю.Б. Единовременное пособие при рождении ребенка. *Вопросы трудового права*. 2012. № 9. С. 65-72.
13. Лежнина Ю.П. Социально-демографические факторы, определяющие риск бедности и малообеспеченности. *Социологические исследования*. 2010. № 3. С. 36-45.
14. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 р. № 16/98-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 23. Ст. 121.
15. Право социального обеспечения в Украине: учебник / под.общ.ред. Л.И. Лазор, С.Н. Прилипко, О.Н. Ярошенко. Луганск: ООО «Виртуальная реальность», 2010. 456 с.
16. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. Х. : Видавництво «ФІНН», 2009. 434 с.
17. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. / Б. С. Сличинський, І. В. Зуб, П. І. Мінюков та ін. К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2003. 453 с.
18. Право соціального забезпечення: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін. / за ред П. Д. Пилипенка. 2-ге вид., переробл. і доп. К. : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. 504 с.
19. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.
20. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.
21. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 49-51. Ст. 356.
22. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03. 2000 р. *Офіційний Вісник України*. 2000. № 13. Ст. 505.
23. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243.
24. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні : Закон України від 27.03.2014 р. № 1166-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20-21. Ст.745.

1. Андрій В. В. Особливості соціального обслуговування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. *Актуальні проблеми держави і права: Збірник наукових праць*. Вип.54. Одеса: Юридична література, 2014. С.112-116.
2. Белєвцова Я. С. Механізм підвищення якості соціальних послуг на рівні місцевих органів влади: автореф. дис. ... канд. наук з держ. управл.: спец. 25.00.02 / Я. С. Белєвцова; Харківськ. регіонал. ін-т держ. управл. Х., 2011. 20 с.
3. Богданов С. Соціальний захист інвалідів. Український та польський досвід / С. Богданов, наук. ред. О. М. Палій. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2012. 93 с.
4. В Україні за роки її незалежності чисельність дитячого населення зменшилась майже вдвічі URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2165052-kilkist-ditej-v-ukraini-zmensilas-majze-vdvici.html>
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2007. 1736 с.
6. Галаганов В. П. Право соціального забезпечення : учебник / В. П. Галаганов. М. : КНОРУС, 2010. 512 с.
7. Гарасимів Т. Право соціального забезпечення України : Загальна частина. Дрогобич: Видавн. фірма «Відродження», 2004. 240 с.
8. Гончаров В. О. Соціальне обслуговування як організаційно-правова форма соціального забезпечення: автореф. дис. ... канд. юр. наук: спец. 12.00.05 / В. О. Гончаров; НАН України Ін-т держ. і права ім. В. М. Корецького. К., 2012. 20 с.
9. Горемікіна Ю. В. Проблеми розвитку недержавних організацій у сфері надання соціальних послуг. *Демографія та соціальна економіка*. 2009. № 1. С. 161-168.
10. Гриненко А. М. Соціальна політика. Навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2004. 320 с.
11. Гудзь А. О. Соціальні послуги бездомним особам та безпритульним дітям за законодавством України. *Митна справа*. 2013. № 6(2.1). С. 320-325.
12. Давидюк О. О. Проблемні аспекти доступності платних соціальних послуг для населення . *Наукові праці МАУП*. 2013. Вип. 4. С. 148-154.
13. Дьяченко В. Концептуальні засади реформування системи соціальних послуг в Україні. *Соціальна політика і соціальні роботи*. 2007. № 1. С. 5-16.
14. Ждан М. І. Щодо поняття та класифікації принципів права соціального забезпечення в Україні. *Юрид. Україна*. 2005. № 1. С. 33-37.
15. Жильцов Е. Н., Казаков В. Н. Экономика социальных отраслей сферы услуг / Е.Н. Жильцов, В.Н. Казаков. Х.: ТЕИС, 2014. 288 с.
16. Соціальні послуги в Україні: Сьогодення та перспективи / Т. Н. Семигіна, К. С. Міщенко, Т. Г. Кіча та ін. К.: ВК «Зірка», 2016. 268 с.
17. Соціальні послуги в Україні: теоретичні та практичні аспекти: Монографія / За ред. І. І. Тарабукіної, Л. І. Ільчука. Х.: ПП «Журавель», 2011. 360 с.
18. Стаховська Н. М. Відносини в праві соціального забезпечення : дис. ... канд. юрид. наук. К., 2000. 196 с.
19. Сташків Б. І. Право соціального обслуговування: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 567 с.
20. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.
21. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.

Тема 6

1. Бойченко Г.О. Сутність правового регулювання пільгового забезпечення працівників. *Форум права*. 2009. №1. С.43-49.
2. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. К.: Знання, 2005. 381с.
3. Бориченко К.В. Соціальний захист сімей з дітьми за законодавством України : монографія. Одеса : Фенікс, 2015. 302 с.
4. Право социального обеспечения: учеб. / под. ред. М.Ф. Филиповой. М.: Юристъ, 2006. 286 с.
5. Право социального обеспечения: Учеб. пособие /Под ред. К.Н. Гусова. М.: Проспект, 1999. 430 с.
6. Право соціального забезпечення України: Навчальний посібник /За ред. П.Д. Пилипенко. К.: Істина, 2007. 536 с.
7. Прудов Ю.О. Соціальні виплати та пільги в українському законодавстві. *Юрид. Україна*. 2006. № 1. С.45-51.
8. Право социального обеспечения в Украине: учебник / под.общ.ред. Л.И. Лазор, С.Н. Прилипко, О.Н. Ярошенко. Луганск : ООО «Виртуальная реальность», 2010. 456 с.
9. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. Х. : Видавництво «ФІНН», 2009. 434 с.
10. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.
11. Право соціального забезпечення. Особлива частина: навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.rada.gov.ua/ — Верховна Рада України.
2. www.president.gov.ua/ — Президент України.
3. www.kmu.gov.ua/ — Кабінет Міністрів України.
4. www.minjust.gov.ua/ — Міністерство юстиції України.
5. www.mon.gov.ua/ua/ — Міністерство освіти і науки України
6. www.nbuv.gov.ua/ — Національна наукова бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
7. www.lawlibrary.ru/ — Наукова юридична бібліотека.

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Викладач дисципліни:

Професор кафедри трудового, земельного та господарського права,
кандидат юридичних наук, доцент

_____ І.Ю. Михайлова

12 червня 2020 року

Схвалено кафедрою трудового, земельного та господарського
12 червня 2020 року, протокол № 11.

Завідувач кафедри _____ І.О. Костяшкін

12 червня 2020 року

Декан юридичного факультету

_____ С.А. Крушинський

12 червня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 18 червня 2020 року,
протокол № 8.

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун

18 червня 2020 року.